

citada casa. Malauradament, les notícies sobre aquesta masia són molt puntuals, i no ens permeten establir la seva evolució al llarg de la història. El que sabem és que els descendents d'aquell Antoni Artigues van perdurar fins l'any 1896, tal i com veurem més endavant.

Precisament, una germana de l'Antoni Artigues es va casar amb l'hereu de can Caseta, també a Santa Eulàlia de Ronçana. Segons Moreu-Rey, Caseta era un altre nom del mas Vendrell. Nosaltres no ho creiem pas. Més aviat, tot indica que can Caseta era una casa situada prop de can Vendrell. Probablement, l'any 1675, en Josep Vendrell va comprar aquesta antiga masia, que va acabar desapareixent, potser pel seu estat ruïnós.

La següent dada sobre els Artigues de Santa Eulàlia no la trobem fins l'any 1604, quan es va fer una visita pastoral a la nostra parròquia. Les visites pastorals són les estades que fa el bisbe per inspeccionar les esglésies de la seva diòcesi. El bisbat de Barcelona conserva la documentació de les visites des del segle XIV. A banda de descriure l'estat material de les esglésies i de les rectories, aquests registres també consignen els advertiments dels visitadors, amb la finalitat de millorar algun aspecte de la parròquia. Doncs bé, a l'any indicat, es deia que en Francesc Artigues, pagès de Santa Eulàlia -creiem que era l'hereu de ca l'Artiguetes- havia de pagar 6 lliures als baciners de la bacina de l'obra de l'església, sota pena d'excomunicació si no ho feia.

Els baciners eren les persones encarregades de passar la bacina captant per algun sant o per alguna administració parroquial, i la bacina de l'obra era la safata que s'utilitzava per tal de recollir almoines per a l'obra de l'església, és a dir, per a la seva administració. Recordem que durant aquells segles, la cura de les parròquies anava a càrrec del rector, ajudat per un o dos "obrers", és a dir, per persones del poble. Probablement, els baciners havien prestat les 6 lliures indicades a en Francesc Artigues, en un moment en què aquest no disposava de diners en metàl·lic. Tampoc era estrany que les persones amb necessitats pecuniàries acudissin a institucions eclesiàstiques o a eclesiàstics. Algú ha dit que, durant aquells segles, l'Església era la banca de l'època.

També és interessant la pena que s'aplicaria si en Francesc Artigues no retornava la quantitat prestada: l'excomunicació. Es tractava de separar l'infractor de la comunitat de l'Església. Aquest càstig era un dels pitjors que hom podia rebre en una societat com aquella, on la comunitat era tan important. Hom pertanyia a una família, però també a un determinat estament, i per sobre de tot a la corporació cristiana. Així, l'Església intentava evitar els morosos. A les següents visites, no es diu res sobre en Francesc Artigues, per tant, suposem que va solventar el seu deute.

Uns anys més tard, coneixem l'existència d'un personatge anomenat Miquel Ribes, àlies Artigues, un pagès de Santa Eulàlia. Tal i com és designat, creiem que era el pubill de ca l'Artiguetes. En realitat, es devia dir Miquel Ribes. Possiblement, es va casar amb l'hereva de ca l'Artiguetes, i per aquest motiu duia l'àlies d'Artigues. Aquesta manera de cognomenar les persones era molt habitual. Durant molt de temps, la importància de la casa predominava sobre el nom patern. D'aquesta manera, si un